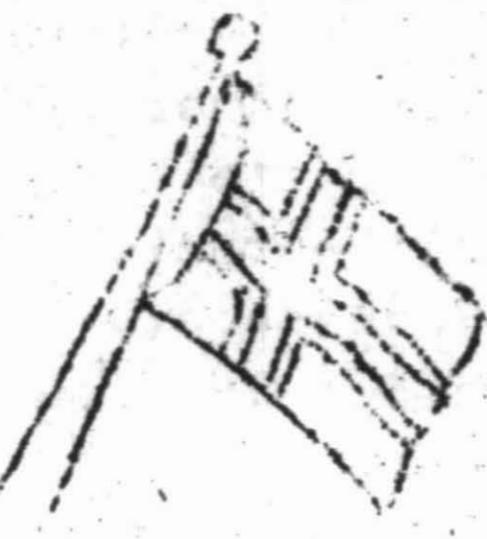

FRITT

LAND

Nr. 14 - 1. årg.

KONGENS HILSEN 9. APRIL

Idag, ved begynnelsen av det femte krigsår, strømmer våre tanker tilbake til den niende april 1940, og vi minnes i takk de mange nordmenn som har gitt livet for sitt land. Alle nordmenn, både hjemme og ute, har opplevd lange og vanskelige år siden da; men idag ikke bare håper vi, men vet vi at befrielsens time snart vil slå.

DE VIKTIGSTE NYHETER I PÅSKEN:

Lørdag 8. april angrep store styrker Liberator bombefly med jagereskorte flyfabrikkene i Braunschweig. Beaufighter fly angrep en tysk konvoi utenfor norskekysten. 3 skip ble skadd

I Russland er en styrke på 15 tyske divisjoner blitt omringet i området ved Skala N for Dnestr (V for Kamenets Podolski). Dagens russiske kommunike melder at 4000 av den omringede styrke er drept. Etter inntakelsen av Cernauti og Kolomya har tropper fra 1. ukrainske arme rykket videre sydover og står ved foten av Karpatene. - I Bessarabia har tropper fra 2. arme rykket sydøstover fra Bjeltsi og inntatt et viktig kretssentrum, Orgjejev, på veien til Tirasspol. De har her overskredet elva Reuth og står mindre enn 40 km N for Kisjiney. - Tropper fra 3. arme har nådd munningen av Dnestr ved Majaki, 30 km rett V for Odessa. I N og Ø står de bare 16 km fra denne viktige havneby. Den eneste sammenhengende jernbane fra Odessa til Romania, over Tirasspol-Bendery er blitt brutt ved knutepunktet Rasdelnaja V for Tirasspol, der 5-6 tyske divisjoner er omringet. 5000 tyskere er drept ved russernes konsentriske angrep og ytterligere 1000 drept under mislykte utbrytningsforsøk. De omringede blir nå splittet opp i mindre grupper og tilintetgjort.

Goebbels utnevnelse til "Stadtpräsident" i Berlin blir oppfattet som en styrkelse av hans makt på bekostning av Himmlers. Himmler har ikke greidd å bringe orden i ruinene av rikshovedstaden. Goebbels uttaler i en kringkastingstale som bare visse deler av det tyske folk har fått adgang til å høre på, at "Vi kjemper nå med ryggen til muren".

Søndag 9. april ble det avfyrt to store salutter i Moskva i anledning to nye viktige seire i Ukraina, som ble kunngjort i en særskilt dagsordre fra marskalk Stalin. I Bukovina har tropper fra 1. arme nådd fram til

Onsdag 12. april 1944

Sovjetsamveldets gamle grense med Tsjekkoslovakia og Romania på en 200 km bred front. En avdeling tsjekkoslovakiske tropper, den første tsjekkoslovakiske brigade, kjemper sammen med den røde arme og har plantet sitt gamle flagg på hjemlandets grunn. President Benesj har sendt et lykkeskningstelegram til Stalin, og den tsjekkoslovakiske utenriksminister har rettet en oppfordring til alle landsmenn om å gå til direkte aksjon og på alle måter hjelpe til å bane veien for befrielsesarmeen. - I Bessarabia har Konjevs 2. arme etter å ha gått over Pruth på en 170 km bred front N for Jassi presset på videre vestover og er nådd fram til elva Sereth på en 85 km bred front. En rekke byer og landsbyer mellom de to elvene er derved befritt. - Odessa er nesten fullstendig isolert. De 5-6 tyske divisjoner ved Rasdelnaja er helt utslettet. De omringede 15 divisjoner ved Skala har lidd nye svære tap.

Tunge amerikanske bombefly har på nytt angrepet Braunschweig. Over 1000 allierte fly har bombet flyplasser i Ruhr-området og ved Frankfurt am Main. 148 tyske jagerfly ble ødelagt i luften eller på bakken. 59 allierte fly savnes. Inatt angrep Mosquitos Essen og andre mål i V- og NV-Tyskland.

Mandag 10. april meldte tysk kringkasting at Odessa var falt. Meldingen blir livlig kommentert fra London, Washington og krigskorresponder i Moskva. Alle er samstemmige om å tillegge Odessas fall den allerstørste vekt. Investija skriver at en underjordisk arme vil komme fram fra de milevide katakombgangene under Odessa, der den har holdt til i over 2 år og stadig har gjort utfall mot de tyske besettelsestropper og gjennomgangstrafikken gjennom byen. - Det russiske kommunike melder at russerne har trengt inn i Odessas nordre forsteder, og at de i vest bare står 8 km fra jernbanen til ferjestedet ved Akkerman. - General Konjevs tropper har befritt over 200 steder til V for Jassi. 2000 tyskere til er falt ved Skala, der alle utbrytningsforsøk blir avvist.

Over 500 amerikanske bombefly eskortert av like mange jagere angrep idag jernbanemål i Belgia og Frankrike. Inatt angrep Mosquitofly Mannheim og andre mål i Vesttyskland. Dessuten foregikk en utstrakt mineutlegning i fiendtlig farvann. Søndag angrep 500 tunge amerikanske bombefly ledsaget av 1000 jagere en rekke militære mål i Østtyskland og Polen. 31 bombefly og 8 jagere savnes, men 10 nødlandet i Sverige.

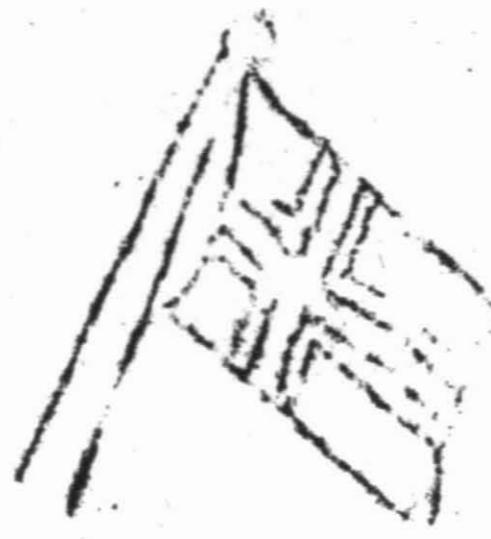
NYHETENE FRA LONDON, TIRSDAG KVELD:
Westfronten. Over 750 tunge amerikanske bombefly, ledet av 1000 langdistansejagere angrep idag militære mål langt inne i Tyskland, bl.a. flyplasser ved Ossersleben og Berenberg. RAF foretok inatt sitt hittil største angrep mot mål i okkuperte land. Angrepene var rettet mot jernbanemål i Frankrike og Belgia som nå har vært bombet uavbrutt dag og natt i tre døgn. Også kommunikasjonssentrala for øvrig, og flyplasser og flyfabrikker har vært målet for ustanselige angrep. Blant de steder som fikk besøk inatt var Laon, 80 km NØ for Paris, Touss 170 km V for Paris, Olnois ved den belgiske grense og Gent nær Bruxelles. Mosquitofly rettet angrep mot Hannover og mål i Ruhr-området. Fra nattens angrep som ble utført av 900 fly og som også omfattet mineutlegging i fiendtlig farvann, savnes bare 22 fly. De britiske fly førte med seg en bombelast på 3600 tonn, det er den største bombelast som er kastet i løpet av en natt.- Også amerikanske fly deltok i nattangrepene, de bombet bl.a. Charlesvoi 50 km S for Bruxelles og militærmål i N-Frankrike.- Fra de vidstrakte allierte dagslysangrep igår som ble utført med over 2000 fly, savnes bare 3 tunge og 2 middeltunge bomber foruten 4 jagerfly; mens 12 tyske fly ble skutt ned. Hermed er tallet på nedskutte tyske fly på tre døgn kommet opp i 252. Hertil kommer de tyske jagere som ble skutt ned av de tunge bombefly igår.- Den allierte bombingen i Frankrike blir supplert på en utmerket måte av de patriotiske friskarers virksomhet. Mens bombeflyene tar seg av de større mål, konsentrerer patriotene seg om isolerte mål som dreieskiver, signalmaster, jernbanestrekninger og lokomotiver. For en tid siden ga tyskerne ordre om å spre lokomotivene av hensyn til bombeangrepene men som følge av sabotasjehandlingene har de nå fått gi kontraordre.

Ostfronten. En særskilt dagsordre fra marskalk Stalin igårkveld kunngjorde at Odessa var erobret. Det indre tyske forsvar brøt sammen bare et døgn etter at russerne hadde trengt inn i de nordre forstedene. Tusenvis av tyskere og romenere drept eller druknet under sine uordnede forsøk på å unnsinne sjøveien. De panikkslagne troppene myldret ombord i fartøy av alle slag, selv små båter, og prøvde å sette over det 16 km brede strede ved Akkerman enda det var høy sjø. Men russiske bombefly og kanonilden fra Svartehavsflåten gjorde det av med de fleste, og senket snesevis av skip. Den hurtige russiske framrykning gjorde det umulig for tyskerne å trekke med seg sitt materiell, slik som de har påstått.- Ved erobringen av Odessa har russerne fått en viktig havn som blant annet kan få olje-

tilførsel direkte fra Batum og Tuapse. For tyske ne betyr tapet av Odessa at de 4 tyske og 7 romenske divisjoner som er isolert på Krim har mistet sin korteste forbindelse med Romania. De er nå henvist til havnebyen Constanta, som ligger 400 km fra Sevastopol. Det meldes at den 4. ukrainske arme under ledelse av general Tolbokin har åpnet en ny offensiv mot Krim. Etter 2 dagers kamper har han rykket fram over 20 km både ved Perekopeidet og tangen ved Sivasj-Laksevad. Byen Armjansk S for Perekop og flere andre steder lenger sør er befridd. Over 5500 tyskere er ført og 1000 er tatt til fange. Tolbokins arme rykker nå videre fram over en sammenhengende front på 100 km.s bredde og den står nå mindre enn 30 km fra det viktige knutepunktet Dshankoj som har forbindelse til alle større byer på Krim. I ryggen på tyskerne opererer friskarer som retter uavlatelige angrep på de tyske kommunikasjoner og utposter.- Seierherren fra Odessa, general Malinovski fortsetter hurtig vestover langs Svartehavskysten mot Midt-Romania og oljekildene. Den tyske motstanden er liten. Det er mindre enn 150 km fra Akkerman til Donaumunningen. - Samtidig svinger Konjevs arme i nord nå sydover og nærmer seg det samme mål. Konjevs nordlige flanke er godt beskyttet etter at han er gått over elva Sereth og den nærliggende elv Suciava og drevet tyskerne halvveis opp i Karpaternes østsentraller. Over 150 steder til vest for Botosani er befridd, og størsteparten av jernbanen Jassi-Cernauți er på russernes hender. Russerne står bare 8 km fra Jassi, som til for nylig var det tyske hovedkvarter, v.Kleist har nå flyttet sitt hovedkvarter til Bucuresti. Den tyske sydarmen drives nå hurtig inn gjennom den smale åpningen mellom Galats ved Donaumunningen og de transsylvanske alper, skriver BBC.s militære medarbeider. Forsyningene til Bucuresti og Ploesci må komme over Budapest, og for å kunne forsvare oljekildene trenger tyskerne minst 60 tog om dagen. Men over Budapest går også forsyningene til Beograd og det meste av troppene på Balkan; og det allierte flyvåpen i Italia vil dessuten sørge for at jernbanelinjene ikke kan greie noe oppbelastning. Budapest er bombet 2 ganger siste uke, Bucuresti og Ploesci høyrer en gang. - Tilintetgjørelsen av de omringede 15 divisjoner ved Skala fortsetter. En venter at general Sjukov snart vil vende seg nordover og rette et angrep mot Lwow. Jugoslavia. Tito har fra sitt høykvarter sendt ut en advarsel til alle jugoslavere mot å oppholde seg i nærheten av viktige militæranlegg da det ventes allierte luftangrep i stor skala. Fra frontene i Italia er intet vesentlig nytt.

KAMPEN MOT ARBEIDSMOBILISERINGEN. Hjemmefrontens parole blir fulgt i stor utstrekning, men det er ennå noen som møter fram. Dette må ikke skje. Vi henviser til paragraf 1 i provisorisk anordning om tillegg til straffelovgivningen om forræderi gitt av den norske regjering i London 22. januar 1942: Den som opprettholder medlemskap i, søker eller samtykker i å bli medlem av NS, nazistisk hird eller annen organisasjon som yder fienden bistand eller som medvirker hertil straffes med tap for bestandig eller for et bestemt antall år av almen tillit.

FRIITT

LAND

Nr. 15 - 1. årg.

Fredag 14. april 1944

PAROLE

(2)

Når det blir spørsmål om hvorledes en skal forholde seg i en situasjon eller i det daglige liv her hjemme, høres så ofte: Hvordan er parolen? - Vi har ikke fått noen parole - eller: Hvorfor får vi ingen parole?

Selvfølgelig er det sant når noen tar ledelsen og finner formen for paroler; men det er ikke alltid den finnes, og det er ikke alltid så lett å få den ut hurtig nok, særlig nå når den frie presse er så sterkt forfulgt. Mange av våre beste krefter er også satt ut av spillet, derfor faller ansvaret nå mere enn noensinne på den enkelte.

Det er imidlertid en parole som alle skulle kjenne, og den er gyldig i alle situasjonene. Den lyder: Vi er i krig - gjør ditt beste!

Alle har ikke evnen til å stille seg i første rekke og yte de store ting - og ingen kan klandre dem for det - men husk at også de små ting gjelder. Ingen er så liten at ikke hans handlinger kan gagne eller skade hjemmefronten eller vår krig mot barbarismen.

Overfor tyskernes trusler skal det ikke være noe som heter: Vi må jo bøye oss, det nyter ikke å stå imot, for de har jo makten. - Vel, de har den ytre makt, voldsmakten, men vi har ennå åndens og viljens makt i behold, og det har alltid vist seg at den har seiret i det lange løp når den brukes!

Noen av oss faller, det er ikke til å unngå; hjemmefrontens menn idag er like meget soldater under mobilisering som de der ute i linjene.

Tenker du på risikoen?

på våre flygere, våre marinefolk og på våre sjøfolk i handelsflåten, de setter daglig livet inn for vår sak.

Skal vi være dårligere? Skal vi måtte synene ned når de kommer hjem, eller skal vi med løftet blikk kunne si: Vi gjorde vårt beste for å hjelpe!

Gjør hva du kan, og ikke bare det du kan gjøre gratis. Det kan koste å stå imot tyskerne, men husk at det kan koste å lette dem arbeidet også.

Regningen for det kommer senere, og den vil bli høy!

NAZISTISKE PROVOKASJONSSKRIFTER

Man har nå visshet for at nazistene i den senere tid flere ganger har forsøkt seg med falske aviser. Det er derfor nødvendig å være på vakt mot nye aviser av ukjent opprinnelse.

ONSDAGSTRENDENE FRA LONDON:

Britiske bomber ble rettet natt til onsdag et kraftig og konsekvert angrep mot jernbaneknutepunktet Aachen ved hovedlinjen Tyskland-Belgia-Nordfrankrike. En annen styrke angrep Hannover o.a. mål i Vesttyskland. Dessuten ble det foretatt omfattende minelegginger. Tirsdagens storangrep, da 126 tyske jagere ble skutt ned, var også rettet mot industrimål i Rheydt og Arnimswald SØ for Stettin. Under et tokt til Sydfrankrike skjøt Mosquito-fly videre ned 7 Ju 88 over Biscayeren. Nesten 10.000 allierte fly har de 4 siste døgn kastet 12.000 tonn bomber mot Tyskland og tyskokkupert område, hvorved minst 450 tyske jagere er ødelagt. Times' flymedarbeider skriver at de allierte flyangrep skjer etter en felles plan, som først og fremst tar sikte på å hindre fiendens forsvarstiltak mot den kommende invasjon. - 50.000 tyske jernbanefolk er kommet til Frankrike. De er plassert ved praktisk talt alle knutepunkter og viktige stasjoner ved hovedlinjene. Flere av dem er blitt offer for de siste bombeangrepene. - Den schweiziske minister i Washington har mottatt en sjekk på 1 million \$ som det første avdrag på den amerikanske skaderstatning etter angrepet på den schweiziske by Schaffhausen, som skyldtes en misforståelse.

Den 4. ukrainske arme på Krim har avansert 60 km på 4 dager. Troppene fra Perekop er nå kommet S for Izun-heiene. Troppene fra Sivasjtangen har inntatt det viktige knutepunktet Zhan-koj, mens general Jeremenkos arme i vest har erobret Kertsj. Denne dobbeltseir åpner veien for en alminnelig framrykking, og det er en alminnelig mening at Hitler kan avskrive de 4 tyske og 7 romenske divisjoner på halvøya som totalt tap.

- Den 3. ukrainske arme kjemper nå i Tiraspol sørsteder og har kastet tyskerne ut av 100 tettebodde steder på grensen til Bessarabia. - Russerne har inntatt byen Paskani 60 km V for Jassi. Den 2. og 1. ukrainske arme opererer nå på en sammenhengende front vest for en linje som forbinder byene Paskani-Suczava-Radautz-Kosov. Nord for Dnestr har tyskerne oppnådd kontakt med restene av de divisjoner som var omringet i området V for Skala. Under et stort angrep med tanks og infanteri og uten å ta hensyn til tapene, klarte fienden å erobre tilbake byen Buczacz Ø for Sjtsjeglavov. - Russiske fly har bombet Lwow. Mange tog med forsyninger ble satt i brann.

Den italienske konge, Viktor Emanuel, har besluttet "å tre tilbake fra det offentlige liv" til fordel for sin sønn, generaløytnant av Italia, kronprins Umberto, på det tidspunkt da de allierte rykker inn i Roma.

TORSDAGENS NYHØREN FRA EUROPEN.
FASZISTENES DØT. Det tyske sammenbrøde på Krim nærmer seg sitt høydepunkt. Etter å ha avansert 60 km i hurtig tempo nærmer nå general Tolbukhins tropper seg utkantene av Simferopol, og framskutte panserstyrker forbereder seg allerede på å rykke fram langs hovedveien til Sevastopol, dit tyskerne i all hast trekker seg tilbake. I ettermiddag meldes at hurtige tanks og motoriserte infanteristyrker i samarbeide med flyvåpenet har opprettet forfølgelsen av de flyktende fiender. Stadig flere tyske og romenske troppeavdelinger overgir seg. Utenfor Sevastopol ligger den russiske Svartehavsflåte klar til å gripe inn hvis tyskerne vil forsøke seg på noen evakuering i større skala. Tyskerne faller også tilbake mot havnebyen Jevpatoria på vestkysten. I øst har general Jeremenkos marinetropper nå renset hele Kertsj-halvøya for fiender og de har brutt igjennom sterke tyske forsvarsstillinger utenfor havnebyen Feodosia. - I Syd-Ukraina inntok russerne igårkveld Tirasspol. De fortsetter videre vestover og har satt over Dnepr på et nytt sted. Det meldes i ettermiddag at russerne har begynt framrykkingen fra dette bruhode i retning mot Pruth som er den siste elva før Galats. SV for Odeasa nærmer russerne seg havnebyen Ovidiopol ved Dneprmunningen. Russiske fly bombar derer fiendtlige tropper som forsøker å komme seg over til vestbredden. - De tropper som rykker fram vestover fra elva Sereth i Romania inntok igår det viktige sambandssentret Falticeni ved foten av Karpatene. Pravda skriver: Våre tropper i Romania har i vesentlig grad bedret sine kommunikasjonslinjer og på samme tid forverret fiendens, hvis stilling ved Jassi er håpløs. - Konjevs tropper står like utenfor Jassi. Samtidig øker truslen mot Kisjinev, hovedstaden i Moldavia. Russerne står både Ø og V for byen, og nærmer seg fra N. - Schweiziske kilder opplyser at tyskerne er i ferd med å evakuere alle sårede soldater som var sendt til Karpatene for å komme seg. Tog med sårede har fått førsterett på alle romenske jernbaner. - Iforgårs bombet russiske fly Svartehavshavnen Constanța som er munningsstedet for oljeledninger fra Ploesci. - Moskva har opplyst om de fiendtlige tap ved Skala i tiden 1.- 10/4. Tyskerne tapte 26000 i drepte og 7000 i fanger, og hadde bare 10 000 mann igjen da unnetningen kom. - I Nordrussland retter russiske fly fra hæren og marinen kraftige slag mot die Luftwaffe som fra baser i Nordfinnland forsøker å ødelegge de russiske kommunikasjoner. Det russiske luftvern har oppnådd glimrende resultater. 20 tyske fly er skutt ned på 2 dager i dette området.

Finnland. Den finske riksday holdt et lukket møte igår for å ta stilling til statsminister Linkomies rapport om fredsforhandlingene. Stockholm mener at det er mulighet for at en beslutning blir fattet idag. Washington rettet igår en kraftig advarsel til Finnland, der det bl.a. het at den finske regjering

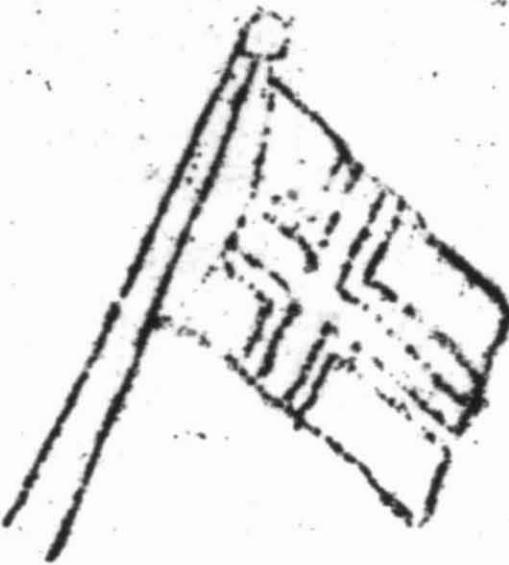
fikk ta hele ansvaret for de følger som en fortsett deltakelse i krigen på Tysklands side vil medføre. Amerikanske aviser minner i den forbindelse om Hulls advarsel til vasallstatene og de nøytrale, som forevrig i disse dager blir livlig debatert i verdenspressen.

Invasjonsbombingen. Den kjempemessige allierte luftoffensiv som nu betraktes som en forløper for invasjonen, har i det siste døgn omfattet angrep mot 7 forskjellige land: Tyskland, Frankrike, Belgia, Ungarn, Østerrike, Italia og Jugoslavia. - Over 500 tunge amerikanske bombe fly eskortert av nesten 1000 jagerfly angrep idag 4 mål i Sydtyskland: flyplassene i Augsburg og Oberpfaffhausen, flyanleggene i Lechfeld og kulelagerfabrikkene i Schweinfurt. Tidlig idagmorges ble tyske militærmål ved den franske nordkyst angrepet med godt resultat. Bare ett fly savnes. Senere på dagen angrep en stor styrke middeltunge bombefly eskortert av Spitfire en rekke mål i Nordfrankrike og Belgia, bl.a. jernbaneknutepunktet Namur. Mosquitos angrep inatt det viktige tyske jernbanesentret Osnabrück i Westfalen, 65 km Ø for den nederlandske grense. Fra dette angrep og fra de utsprakte minelegginger savnes 2 bombefly; 9 tyske jagere ble skutt ned. Mange spreng- og brannbomber ble kastet mot Osnabrück, bl. dem ti to-tonns bomber. Angrepet sto bare på et kvarter. Igår ble Charleroi i Belgia angrepet. Nesten 1000 fly var over Vesttyskland og Nederland. 26 tyske jagere ble skutt ned på bekostning av 5 allierte bombefly og 5 jagere. - Gyer i Ungarn ble også angrepet. Wellington-bombefly fra Italia var tidlig imorges over Budapest. To-tonns bomber ble kastet mot skiftemtomtene og store branner oppsto, en av dem skyldtes et oljedepot som eksploderte. Budapest er blitt angrepet 3 ganger denne måned. Tysk kringkasting melder at fiendtlige fly også var over Ungarn ved middagstider idag. Luftkamper utsprant seg, heter det. - Igår rettet over 500 tunge amerikanske bombefly fra Middelhavsmrådet et kraftig angrep mot Messerschmidt-fabrikkene i Wiener Neustadt og datterfabrikkene i Bad Voslau og Fischament, alle S for Wien. Flere av de viktigste bygningene i de tre bedriften kom i brann. To flyplasser i samme område ble også rammet. Minst 28 tyske jagere ble skutt ned. 9 bombefly og 2 jagere savnes. - Andre fly angrep igår jernbanemål i Zagreb og en fabrikk i Split. Idag har fly fra Italia bombet jernbaner ved Rivieraen og nord for Roma. Igår foretok flyvåpenet 2250 oppstigninger. Minst 31 tyske fly ble skutt ned. 14 allierte maskiner savnes.

Antiinvasjonsbombing. Noen få tyske fly flyg inn over England inatt. London hadde sin første flyalarm på 12 dager.

Kong Viktor Emanuels beslutning om å abdisere til fordel for sin sønn blir godt mottatt i London, og anses som et skritt på veien til Italiensk samhold. Times skriver: En konge som i så høy grad har misbrukt sin stilling og så lenge funnet seg i Mussolinis maktmisbruk hadde ikke noe annet valg. Beslutningen må gjøre det mulig for alle italienere å enes om en ny konstruktiv regjering.

FRITT

LAND

Nr. 16 1. årg.

Mandag 17. april 1944

PROPAGANDA

NS vil for fremtiden legge større vekt på utdannelse i propaganda, uttalte "pressedirektør" Baggerud for en stund siden. Det kan være forklarlig nok ettersom NS hittil har vært like uheldig i sin propaganda som i sine andforsøk på å etterape sine herrer.

Om de tyske nazisters egen propaganda må en derimot si at den en lang tid var en stor suksess. Den tyske propagandamaskin før krigens vant større seire over hele verden enn deres krigsmaskin gjorde i 1940. Etter det prinsipp at en veltturnert løgn er sterkere enn fakta, fikk nazistene først makten i Tyskland til tross for at motstanderne hadde fri anledning til å påpeke sannheten om dem. Da de hadde fått makten og kunne hindre motstanderne i å ytre seg, gikk det enda bedre også fordi tyskerne er vant til kritikkleset å godta det som "autoritetene" sier dem.

Men utenfor Tyskland kunne folk fremdeles skaffe seg rede på sannheten om nazistene, og allikevel gikk også der den nazistiske propaganda fra triumf til triumf. Chamberlains politikk berodde på at de ledende kretser i England tok nazismen for noe ganske annet enn den var. Og her i Norge var vi ikke bedre. Demokratiet forutsetter riktignok en våken kritisk sans hos almenheten, og NS ville folk da heller ikke høre på. Men den bedre kamuflerte nazipropaganda fikk lov å bre seg i en stor del av pressen, deriblant noen av landets største aviser. Bare på den måten kan det forklares at så mange sommeren 1940 trodde at det gikk an å samarbeide med Tyskland.

Men så hendte det noe. Sannheten om nazistene kom oss så nære inn på livet at løgnene ikke lenger-forsl. mot fakta. Tyskerne kunne nok sette munnekurv på motstanderne, men ikke med samme suksess som i Tyskland. Sannheten var for brutal og overmeklig.

Riktignok er det ikke fritt for at der i ett og annet kan henge igjen litt etter løgnpropagandaen. Men i det vesentlige bør NS nå være klar over at det ikke lenger nytter med bedre utdannelse av propagandister. Utenfor Tyskland er den tyske propagandamaskin håpløst punktert, og krigsmaskinen står for tur.

Også i Tyskland selv er sannheten om nazistene kommet folk stadig nærmere inn på livet. Hva vil skje når den fulle sannhet om nazismen engang blir kjent i Tyskland?

EN SVENSK-NORSK HANDELSAVTALE ble undertegnet i London sist i forrige uke mellom utenriksminister Trygve Lie og den svenske sendemann hos den norske regjering, friherre Beck-Friis. Avtalen går i korte trekk ut på at Sverige, så snart Norge er befriid, påtar seg å dekke våremest presserende behov. Det blir i første rekke tale om leveranser av matvarer, såvarer og medisiner, jern og stål samt maskiner. Betalingsspørsmålet er ordnet på den måten at den svenske riksbank gir den norske regjering kreditt til et beløp som motsvarer de bestillinger som gjøres. Regjeringen har allerede plassert en rekke ordrer hos forskjellige svenske bedrifter.

NYHETENE FRA LONDON FREJDAG OG LØRDAG:

Allerede torsdag ettermiddag inntok russerne tre av de viktigste byene på Krim, nemlig hovedstaden Simferopol og de to havnebyene Evpatoria i vest og Feodosia i øst. Tyskerne hadde tusenvis av falne og etterlot seg svære mengder av materiell. Over 30.000 tyske fanger er innbrakt. Lørdag sto russerne bare 30 km fra Jalta og Sevastopol, som er tyskernes eneste utskipningshavner fra Krim. Den russiske svartehavsflåte angriper tyskernes sjøforbindelse, og deres sjangser til å unslippe svinner sterkt.

I Syd-Ukraina har russerne inntatt Ovidiopol og ryddet hele østbredden av Dnestr for fiender. Russerne skal stå i Jassys forsteder og nærmer seg Kisjinev. 40 mindre byer er befriid i området syd for Tarnopol.

Store styrker amerikanske jagerfly angrep lørdag 10 flyplasser og andre mål i Tyskland. Det er den lengste tokt som allierte jagere har foretatt på egen hånd. De 750 jagerfly angrep større områder i midt- og NV-Tyskland. Noen avdelinger angrep en flyplass nær Berlin. Minst 25 tyske fly ble ødelagt på bakken, 18 tyske jagere ble skutt ned under luftkamper. Jagerne ødela bl.a. 17 lokomotiver. 30 amerikanske jagere savnes. I løpet av uken er minst 25000 tonn bomber kastet mot mål fra Kanalen til Balkan.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG ETTERMIDDAG.
Østfronten. En særlig dagsbefaling fra marskalk Stalin igår meldte at Tarnopol var erobret. Hele den tyske garnison på 16000 mann, bortsett fra 2400 som ble tatt til fange, er utslettet. Byen har vært omringet i 5 uker og i hele denne tiden blitt det kjempet innbitt. De siste 14 dager var det hårde gatekamper fra hus til hus. Hitler har betegnet Tarnopol som innfallsporten til Tyskland.

Den største militære betydning som byens fall har er at et viktig og godt veinett åpnes for tyskernes framrykning mot Lwow. Gode veier er sjeldent i Russland og mange viktige slag har gjeldt å sikre veiene. Etterbrennende dem. V for den polske grense av 1939 rykker nå general Sjukov videre fram og går ifølge de siste meldinger på bred front mot Lwow. Flere steder søker tyskerne ved motangrep å hindre et alminnelig russisk gjennombrudd. - På Krim nådde russerne igår på bred front fram til Belbek og sto 6 km N og 14 km Ø for Sevastopol. I dag meldes at russiske kanoner beskyter byen fra høyden rundt om og at russiske tropper har nådd innfartsveiene. En medarbeider i Izvestja som har fløyet over Sevastopol skriver at havnen er full av brennende skip av alle typer og at han på veiene så endeløse fangeklonner og veldig ansamling av etterlatt krigsmateriell. Han har sett lastebiler fulle av jernbaneskiner og allslags verktøy og fabrikkutstyr som tyskerne hadde fået å føre med seg bort. De hadde gjort regning med å holde en forsvarslinje i større avstand fra byen. Den kjente militærskribent Max Werner skriver i en London avis at betydningen av Kims erobring ligger i at her hadde tyskerne gode naturlige forsvarstillinger som intet annet sted på Østfronten. Restene av de tyske og romenske styrker som igår sto SØ for Feodosia er nå fullstendig ødelagt. - Fangetallet på Krim er kommet opp i 37000. Medregnet de 16000 som ble tilintetgjort ved Tarnopol og de 27000 falne og 10600 fanger som tyskerne etterlot under Malinovskis framrykning fra Bug til V for Odesa, er de tyske tap med dette kommet opp i over 90000 drepte og tilfangetatte siden 3/4. General Sjukovs 1. ukrainske arme meldte i tiden på 4 uker hadde gjort det av med 208000 tyskere i fanger og falne. BBC:s militärmedarbeider skriver: De tyske tap er uten tvil større enn i forrige krig og stillingen i 1918 er godt kjent. Tyskerne står idag overfor samme problemer som den gang. Truslen om en alliert aksjon mot vidtspreide områder har gjort det nødvendig for tyskerne å samle en reservearmé på et sentralt sted. Men den russiske framrykning mot Lwow og mot Galatsåpningen har tvunget tyskerne til å sende forsterkninger til Østfronten fra dette reservearsenal. Den tyske propaganda vil ha det til at forsterkingene består av unge ivrige nazisoldater, som ikke er nødvendige på Vestfronten. Men 4 1/2 års krig har monnet bra og de ivrige unge nazi soldater er ikke annet enn en tysk myte. - De siste russiske meldinger går ut på at Malinovskis arme nå rydder fullstendig opp i Syd-Ukraina. Hans tropper trenger fram gjennom Bessarabia mot Romania, som allerede er truet av general Konjev fra N.

Finnland. Det ventes at det finske svar på Moskvas reviderte fredsbetingelser er avsamt idag. Sunday Times Stockholms korrespondent telegraferer at svaret er avfattet i så forsonlige vendinger som finnene overhodet kan gjøre.

Det finske regjering ønsker å bevare kontakten og slutte fred på grunnlag av de modifiserte betingelsene.

Verige. Et tysk fly som idag fløy innover svensk område ble beskutt av luftvernet og rammet. Det tok ikke hensyn til varselsignalene. Tollbåte i Helsingborg beslagla i forrige uke ombord i en tysk båt 25000 svenske krigskart i målestokken 1/100000 som var avsendt fra Danmark til en adresse i Oslo.

Allierte flyangrep. Store styrker Wellington-bombefly angrep inatt den romenske by Turnu Severini på hovedlinjen fra Bucuresti til Sentraleuropa. Byen ligger ved Donau N for Jernporten. Flygerne iakttok store branner og hørte kraftige eksplosjoner. Over 500 amerikanske fly, likeledes fra Italia angrep igår jernbanemål i Bucuresti og oljeanleggene i Floesti. 60 tyske jagerer gikk opp ved de 2 byer, 13 av dem ble skutt ned. 10 bombefly og 11 anfrep savnes etter dagangrepene igår. Igår natt angrep langtrekkende jagerfly jernbaneknutepunktet Niš i det østre Jugoslavia, bindede ledet for jernbanene til Sofia og Hellas. - I Italia angrep de allierte igår en rekke jernbanemål, bl.a. ved Livorno, samt skip i Adriaterhavet og mål ved den dalmatiske kyst. Flyvåpenet gjorde 1900 utfall og mistet 21 fly (se ovenfor). 16 tyske fly ble skutt ned.

Italia. Det var livlig patruljevirksomhet ved alle frontene til lands i Italia igår. - 6 antifascistiske organisasjoner i Napoli erklærte etter et møte igår at alle hindringer nå er ryddet av veien for opprettelsen av en demokratisk krigsregjering. Dette er en direkte følge av Viktor Emanuels erklæring.

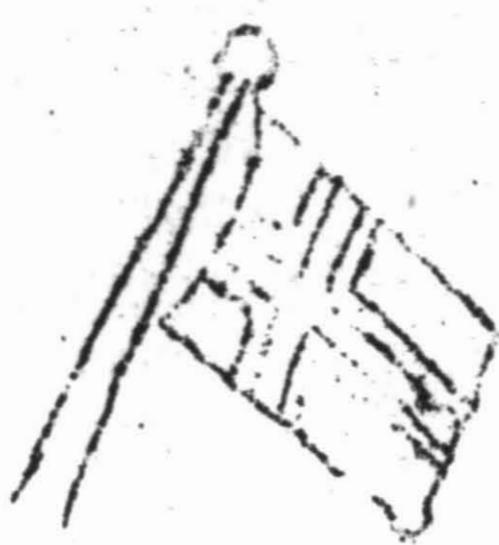
Hellas. Lederen av det greske sosialdemokratiske parti, Georg Papandru er kommet til Kairo og er opptatt i Venezuelas provisoriske regjering som foreløpig bare teller 5 medlemmer. - Det er 90 forskjellige motstandskomiteer i Hellas. Mange av dem har sine egne geriljastyrker, mens andre bare er politiske. Nesten alle har den felles bestemmelse at organisasjonen skal oppløses når landet er befridd for at man kan enes om en samlet nasjonalpolitikk.

Jugoslavia. Under et tre dages slag i Herzegovina hadde en stor avdeling tyske tropper et avgjørende nederlag. I Dalmatia har en styrke kroatiske quislinger overgitt seg med hele sin utrustning, melder dagens Titokommunikat.

Frankrike. Tyskerne har utryddet hele den manlige befolkning i den lille franske by Astes nær Lille, som en hevnakt for at de hadde sprengt et tysk tog i luften. De 86 mennene i byen ble skutt natten mellom 1. og 2. april.

Norge. 9/4 fikk flere Osloirosjer ordre om å overføre en rekke fengslede tyske marinefolk fra Østbanen til Akershus. Transporten tok et par timer. Marinefolkene kom nordfra over Trondheim og var arrestert på grunn av oppsetsighet i tjenesten. - 27/3 ble en tysk titusentonner med fiskefile senket syd for Bodø. Det er for tiden svært urolig utenfor norskekysten. Det hender ofte at skipene returnerer og venter i ukevis.

FRIETT

LAND

Nr. 17 - 1. årg.

Onsdag 19.april 1944

DEN ENGELSKE GARANTI

I det finske tidsskriftet Nya Argus skrev redaktøren, den kjente historiker og publisist Eirik Hornborg, etter Mussolinis fall:

Mussolini tok i likhet med så mange andre feil på ett punkt - ett eneste - men det avgjørende. Han kjente ikke engelskmennene. Som så mange andre lo han av de "garantier" de hadde gitt flere av de statene som var truet - garantier i ord, for øyriket maktet ikke å gi noen militærhjelp i nødens stund. Mussolini hadde glemt at gudenes kvern maler langsomt. Det var så visst ingen hemmelighet at Storbritannia var dårlig rustet så vel for en luftkrig som for en kamp på landjorden. Bare til sjøs var det sterkt.

Det var i virkeligheten naivt å tro at et utpreget sivilt samfunn som det britiske skulle være klart til i en håndvending effektivt å understøtte forbundsfellene mot angriperne som var helt igjennom militariserte og væpnet til tennene.

Hva kunne da den engelske garanti bety? Hvordan kunne ansvarsbevisste statsmenn love en hjelp som de ikke ville være i stand til å gi?

Garantiene var basert på den fornuftsmessig uangripelige, men som det viste seg uriktige forestilling at hvem som helst burde innse at det på lang sikt var risikabelt å utfordre det Britiske Imperium. Det tar lang tid å mobilisere dets kraft, både psykisk og materielt, men kraften er der.

Da krigen brøt ut, var Storbritannias arme og flyvåpen nesten uten betydning i de store sammenstøtene; tre måneder, seks måneder brakte ingen merkbar forandring, men etter to år var engelskmennene respektable motstandere, etter tre år farlige. Først under krigens fjerde år er de for alvor kommet i gang, og nå fins det vel neppe noen som häner de engelske garantier. "We are not a military people", har en engelsk statsmann sagt, "but we are a warlike people" - Vi er ikke et militærfolk, men vi er et stridbart folk.

NYHETER FRA NORGE

Oslo 18-4. En ny gangsteraffære fant sted i natt ved Modum Sparebank i Vikersund. Fem beväpnede menn brøt seg inn i banklokalet og truet med maskinpistoler bankbestyreren, som lodde i arnen etasje, til å vise dem hvelvet. De tok med seg 160.000 kr., men bankbestyreren spurte om å få beholde noen "håndpenger" til å

besørge dagens løpende forretninger, og dette ble innvilget. To av bandittene var i norske politiuniformer, en i tysk, mens to var sivile.

Det foreligger nå nærmere detaljer om den siste rømningen fra Ullevål. Rømlingen var en mann som ble arrestert i Akersgt. under forsøk på å stjele en sykkel. Han ble ført til Møllergt. 19 og agerte da sterkt beruset, slik at han skulle overføres til fyllearrest før han kunne forhøres. Men plutselig reiser han seg, trekker revolver og sier: Jeg tenker jeg går, jeg. Konstabler Torvik kaster seg over ham, og under bataljen blir han drept, mens tyven fikk en skade i hodet og ble ført til Ullevål. Under transporten til røntgenavdelingen ble han bortført av menn i politiuniformer, to i statspolitiet, og forsvant. - Et hårdnakket rykte går ut på at det er en vidt forgrenet forbryterbane som opererer under anførsel av en tysk desertør og en nordmann som har fått sin utdannelse i statspolitiet. Blant medlemmene skal være flere hjemvendte frontkjempere.

Göteborg 17-4. Et nytt innslag i flyktningstrømmen til Sverige er en mengde av Quislings "legionærer". Mange av dem har tjenestegjort på østfronten i kortere eller lengre tid. Av frykt for å komme tilbake dit, har de forlatt sine "idealer" og rømt over Kjølen. Som vi husker ble korsfarerne lovet store gårder og fete stillinger. Etter hjemkomsten er de skuffet over at de bare får brennevin og noen kontanter fra "frontkjempertonet". Noen prøver å komme til England for å være med "på den riktige siden". Men de blir alle sittende i innseneringsleirene og fundere over sine dumheter.

DE VIKTIGSTE LONDON-NYHETER MANDAG 17-4:

Russerne gikk igår over nedre Dnestr på bred front både N og S for Tiraspol, og rykker over Bessarabias stepper fram mot Galats og oljekildene ved Ploesti. Lenger nord fortsetter Konjev mot Kisjinev. En ventes nå sterkere tysk motstand. - På Krim har general Jeremenko inntatt havnebyen Jalta, som var tyskernes eneste større havn ved siden av Sevastopol. Det kjempes i Sevastopols utkanter. Samtidig bombes dokkene, havnen og evakueringssfartøyene. I følge korrespondenter er byen en eneste ildmørje. Tyskerne holder nå bare en 50 km.s strandlinje ved Sevastopol. - Siden 1. mars har tyskerne mistet 450 tusen mann i Syd-Ukraina og på Krim.

Britiske Wellington-fly fra Italia har igjen bombet Budapest. Byens brannvesen er helt dessorganisert. Også Turnu Severin og Beograd er bombet. Tito har brutt jernbanen Trieste-Zagreb.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG KVELD:

England isoleres fra omverdenen. Den britiske regjering har nedlagt forbud mot en hver form for hemmelig diplomatisk forbindelse mellom Storbritannia og utenverdenen. Heller ikke får diplomatene lov til å forlate England. Forbuddet trådte i kraft kl. 24 natt til tirsdag, og gjelder ikke bare representantene for de nøytrale regjeringer, men også alle allierte med unntak av USA og Sovjetunionen. Forbuddet gjelder heller ikke dominions regjeringer, men derimot Eire som er nøytralt. Ingen usensurerte brev får heretter sendes ut av landet. Times diplomaticke medarbeider skriver at tiltaket er en følge av de enestående omstendigheter som foreligger ved de forestående operasjoner, men at restriksjonene vil bli opphevet så snart det er mulig. - Den britiske regjering utstedte idag en ny forsvarsforordning, som trer i kraft med en gang. En hver oppfordring til lockout eller streik i de viktigste industrigrønner er forbudt og straffes med fengsel inntil 5 år eller bøter opptil 5 mill. pund eller begge deler. Forordningen støttes fullt ut av fagforeningene og arbeidsgiverforeningene. - Churchill avgav idag en erklæring i Underhuset om den førestående organisasjonen av fredsforberedelsene som omtales i Hulls erklæring. Det forekommer stadig metsetninger av foreløpig karakter mellom de 34 allierte regjeringer, og det kan ikke løves noen enig uttalelse med det første. Men ingen blir skadelidende ved inngående forhandlinger og veloverveide drøftelser. - Lord Vansittart spurte i Overhuset idag om man hadde foretatt seg noe for å hindre framstilling av sprengstoffer i Tyskland etter krigen, særlig med henblikk på kontroll av den syntetiske kvelstoff-industri. Lord Churwell svarte på regjeringens vegne at en komite av særige sakkyndige og vitenskapsmenn ville utrede spørsmålet, og at intet hensyn vil hindre de allierte fra å sørge for at Tysklands krigspotensiell blir holdt i tømme. - Den britiske ambassadør i Ankara har gjort kraftige forestillinger hos den tyrkiske regjering angående økingen av Tyrkiets eksport til Tyskland. Eksporten må opphøre eller nedsettes til et minimum. I de to første måneder av 1944 har Tyskland fått 14.800 tonn krom, mens de allierte bare har fått 1.870. Flyangrep. 750 tunge amerikanske bombefly eskortert av 1000 amerikanske jageres angrep i dag mål langt inne i Tyskland, bl.a. i Berlin-området. Andre tunge amerikanske bombefly med jagereskorte angrep Pas de Calais-området. - Britiske mosquito-fly angrep inatt Köln og lamper i fiendtlig farvann. Ett fly savnes. - De allierte luftangrep på Balkan fortsatte i natt, da tunge amerikanske bombefly angrep jernbanemål ved Plovdiv i Bulgaria. Angrepene mot Beograd igår omfattet jernbanemål samt flyplasser og flyfabrikker i nærheten. Også Sofia ble angrepet. Disse angrep fulgte like etter de russiske nattangrep mot Galats og RAF-angrepene mot Budapest. Under dagangrepene

gikk bare 50 tyske jageres opp, 25 av dem ble skutt ned. Amerikanerne mistet 2 bombefly og 4 jageres. Tapprosenten er den laveste som hittil er notert. Det oppsto alvorlige skader i Sofia og Budapest. Allierte fly har også minnet Donau. En av de største passasjerdampere på Donau, "Dronning Elisabeth" gikk lørdag på en magnetisk mine 3000 m for Budapest, og ble satt på grunn. En tråler tilhørende samme selskap gikk på en flytemine og sank. 10 av mannskapet omkom, meldes fra Ungarn. - Titos kommunike dag melder om friskareangrep på 3 av de viktigste jernbaner i Nord-Jugoslavia. Forbindelsen er brutt mellom byene Zagreb-Susjak, Zagreb-Karlovats og Banja Luka-Prijedor. Disse angrep kompletterer de allierte flyangrep. - Tito opplyser videre at bare i Kroatia er 2500 tysker drept og over 3000 såret ved de siste kamper. Ostfronten. Dagens Moskva-kommunike melder om voldsomme luftangrep V for Dnestr nedre løp. Til lands raser det forbitrede kamper på en bred front mot tyskerne, som har fått nye forsterkninger. Russerne har sendt et stort antall tanks og kanoner for å forsterke sine bruhoder på vestsiden av Dnestr. Krigskorrespondenter sier at russernes overgang over Dnestr kom fullstendig overraskende på tyskerne, som ikke hadde holdt det for mulig å sette over elva når vårfloommen har gjort den tre ganger så bred som normalt. - I Romania er fjell-krigen i Karpatene i full gang. - På Krim kjemper nå Tolbukhin i Sevastopols nordre og nordøstre forsteder, der tyskerne har satt inn en hver form for spesialtropper i forsvarer, således romenske alpejeger. Sø for byen har general Jeremenkos tropper inntatt Bajdar på sydspissen av Krim og rykker hurtig videre fram over høydedragene på veien til Sevastopol. Svartehavsfлотen har oppnådd nye resultater i sin bekjempelse av de tyske evakueringssfartøy.

Italia. En rekke tyske angrep ble igår avvist ved Adriaterhavs-fronten og i fjellavsnittet ved den 5. armes front. På det siste sted har allierte tropper trengt dypt inn i tyskerne linjer uten å komme i kontakt med fienden. - Anzicavsnittet er en tysk forpoststilling blitt nrobert av de allierte. - Flyvåpenet i Italia foretok igår over 1600 oppstigninger og angrep foruten de fremtalte mål på Balkan bl.a. jernbaner N for Roma. - Engelske militærskyttere fremholder at mens den tyske propaganda anstrenger seg for å fremstille det som om de alliertes felttog i Italia har vært en fullstendig fiasko, er faktum det at Italiafronten binder 25 tyske divisjoner. Dessuten har de allierte fått flyplasser som gjør det mulig for dem å angripe fiendens krigsindustri og forbindelseslinjer i områder som før ble ansett som sikre.

Norge. I november 1943 reiste 50 mann tilhørende "arbeidstjenesten"s befal til Tyskland. De kom tilbake til Oslo i forrige uke, alle sammen med unntak av tre som hadde meldt seg til Luftwaffe. Det hjemvendte befal har i Tyskland gjennomgått et militærkursus, og de skal nå settes på plasser i Arbeidstjenesten, der de kan nyttiggjøre seg sine kunnskaper. Hjemmefrontens parole var derfor helt berettiget.

FRI

LAND

Nr. 18 u. 1. årg.

Fredag 21. april 1944

MØT IKKE TIL ARBEIDSINNSATS ELLER AT

Vi har alle vært klar over Quislings mål. Riksting, formell fredsslutning med Tyskland og mobilisering. Hvis han hadde oppnådd en slik tingenes tilstand ville han føle forræderiets nindre grell. Slik som stillingen er nå, nærmest vi fremdeles er i krig med Tyskland både formelt og reelt kan ingen fortolkningskunst bortforklare at en hver hjelp til Tyskland er landsforræderi. Men det har ikke gått som herr Quisling har villet. Kirkens løsrivning, lærenes kirkenes ferd og kampen mot ungdomstjenesten viste vår motstand hvis det skulle komme til en styrkeprøve. Tyskerne ble klar over den motstand som utførelsen av Quislings planer ville møte og nektet å gå med på dem.

Men Tyskland trenger folk, - på frontene og i rustningsindustrien. Det ble valgt en mellomvei, tattet på proklamasjonen om at vi var " forbundsfaller" med Tyskland i kompen. Et "nordene fra øst" ble arbeidsmobiliseringen satt i verk. Vi lot oss delvis overrumple mange nordmenn, tattet over at det bare gjaldt "arbeidsinnsats" og ikke mobilisering møtte opp og kjemper idag med stedfortreder på østfronten eller i Italia. Tyskerne fikk nemlig frigjort like mange soldater.

Arbeidsmobiliseringen strakk imidlertid ikke til, tyskerne trenger idag flere soldater. Vi ser tydelig hva som er hentet med Tysklands andre " forbundsfaller" Romania og Ungarn. Vi vil også snart, som et utslag av der Führers høyfjern bli funnet verdige til kjempe sammen med tyskerne for vår "aksistens" i denne "Europas skjebnekamp".

Vi må gå ut i fra at en ny videregående arbeidsmobilisering og derigjenno en militær-mobilisering står på trappene. Tyskerne har forberedt propagandane sig å de seg selv og oss selv vedvarende at vi må vente oss hva som skal stå i den retning.eller ikke denne gang vil de gå omveien om en formell fredsslutning, de vil gå rett på saken. Ordren sammen med forholdsreglene vil komme over oss som en tyv om natten slik som studenteraksjonen. Oppslagene vil bli større og flere og straffen streng for den som ikke møter. Vi må møte aksjonen med et spontant nei, deri ligger vår eneste redning. Ingen må møte uansett trusler. Det vil allikevel bli billigst i lengden, tyskerne vil da kanskje skjønne at det vil koste for meget å gjennomføre sine planer. Ie, har imidlertid en brekkstang til å pense oss inn på sporet til mobilisering og det er AT, som alltid har vært et skjær i vår selvaktelse. I disse dager skal en

ny årsklasse ut. Vi har ingen garant for hvor disse unge karene vil havne etter å ha møtt fram. Den ene dagen kan de være i brakka, den neste kan de sitte i lasterommene på vei til Tyskland eller østfronten.

Dette er ikke tomt snakk. Den som har noe kjennskap til tyske metoder, vet at nettopp slik går de fram. De tar først dem som har vanskeligst for å gjøre motstand. Siden bruker de sin seir til å undergrave motstanden i de sterkeste gruppene. Dette blir nettopp AT:s rolle i mobiliseringen. Det bør de vite de unguttene som i disse dager skal avgjøre om de vil la seg innkalles eller ikke, og det bør de vite de foreldre som skal hjelpe dem til å ta avgjørelsen.

Valget kan ikke være tvilsomt, så godt tror vi vår ungdom og deres foreldre. Ingen vil utlevere sin sønn til å sendes til østfronten. Ingen vil la sin sønn bli et redskap til å bryte den norske frontens motstand mot mobiliseringen. Ingen møter til AT.

BOIKOTTEN ER EFFEKTIV. I tilknytning til ovenstående kan vi opplyse at etter de første rapportene om at boikotten av arbeidstjenesten meget effektiv. Det samme gjelder boikotten av den "nasjonale arbeidsinnsats". Ved innkallelsene til denne går man ut fra de innsendte firmalister og kaller inn de oppførte personer i alfabetisk rekkefølge. I Oslo skrives det ut 250 personer til frammøte hver dag. En mann som var sikker på å bli fritatt, møtte i "rushtiden" opp på det kontor han var innkalt til, og fant der 2-3 andre utskrevne. Det var alt som var møtt fram.

DE VIKTIGSTE NYHETENE FRA LONDON ONSDAG.

Konjev har gått over Moldava og nærmer seg den siste elvebarriære foran Midt-Romania, elva Bistritsa. 3 for Stanislavov har russerne slått tilbake 15 tyske motangrep. Ungarerne melder at de har tatt tilbake Nadvorno, 40 km S for Stanislavov, og like langt fra Tartarpasset. På Krim står russerne nå på Balaklava-høydene utenfor Sevastopol. Herfra behersker de hele byen. Tyskernes opplysninger om at de ikke har forsterket sine tropper på Krim holder ikke stikk. Før Tolbukhins offensiv, ble den 73. og 111. divisjon fra den 6. arme sendt til halvøya.

Det meldes fra Alger at de allierte luftangrep nå snart har stanset den tyske skibsfart i Adriaterhavet. På de 3 siste måneder er 60 tyske skip senket og 147 skadet i jugoslaviske farvann. Dagens Titokommunike melder at friskarene har slått 5 bulgarske divisjoner på flukt i Serbia. Også i Montenegro er det heftige kamper. De allierte fortsetter invasionsbombingen mot jernbanemål, flyplasser og flyindustri i vest.

EKSPLOSJONSULYKKE I BERGEN.

Oslo torsdag. Kl. 8.45 idag sprang en båt (antakelig mineutlegger eller torpedobåt) i luften ved Skoltegrunnskaien i Bergen. En frykter for at mange mennesker er drept og at skadene er større enn i Oslo 19. desember, men de skadede områder er avsperrt, og det er umulig å få noen oversikt over ødeleggelsene.

Virkningene av eksplosjonen er sterkt på begge sider av Vågen. Av kjente bygninger som står i brann, nevnes på Nordnes-siden Nykirken, på den andre siden Walekendorfs tårn, Håkonshallen, Bergenske Dampskeibeselskaps og Nordenfjellske administrasjonsbygning. Det sis også at Tyskebryggen brenner. - På jernbanestasjonen som ligger forholdsvis langt fra skoltegrunnskaien, er glasstaket falt inn og rutene knust. Forøvrig mente vår hjemmesmann at skadene innover i byen var nokså begrenset. - Ved middagstid ble et ekstratog med sanitetsmateriell sendt vestover fra Oslo.

NYHETENE FRA LONDON TORSDAY ETTERMIDDAG.

Vestfronten. Middelstunge amerikanske bombefly med jagereskorte fortsatte i ettermiddag sine angrep mot tyske militærmål i Nord-Frankrike. Blant målene var flyfabrikker og reparasjonsverksteder. Inatt ble mal i Kassel bombet. Kassel ble også angrepet igår da 2000 amerikanske bombefly og jager var i virksomhet over Vest-Tyskland. Byene Eschwege, Paderborn, Gütersloh, Lippstadt og Werl var også blant målene. 5 bombefly og 2 jager gikk tapt. Igår natt kastet britiske fly en rekordvekt på 4000 tonn bomber mot franske jernbanemål nær Paris. 1000 fly deltok. 14 fly savnes fra nattangrepene som ble utført av nesten 1500 fly og også omfattet angrep mot Belgia. 2 av jernbanestasjonene i Paris, nemlig Gard de l'Est og Gard d'Austerlitz er stengt. Hurtigtogene er overført til Gard Lyon. På 36 timer siden tirsdag har over 5000 allierte fly angrepet Tyskland, Frankrike og Belgia, bare 50 av disse gikk tapt, d.v.s. 1 prosent av hele styrken.

40 tyske fly ble skutt ned. - 2 nye allierte flytyper er blitt tatt i bruk. Den ene er en jager, Spitfire 20 med korte vinger for å lette manøvreringen på lav høyde og som har en ny Rolls Royce-motor, som ikke tar større plass enn den opprinnelige, men yter 3 ganger mere kraft. Den annen er et lett bombefly Havock A 20.

Sørøsteuropa. En mindre styrke tunge britiske bombefly angrep idag Plovdiv, som ble angrepet sist gang mandag. Fra Budapest meldes at gjennomgangstrafikken på Donau er innstilt. Allierte fly har minelagt en strekning på 650 km av elva fra Budapest til forbi Bucuresti. En bensinbåt gikk på en mine og antente 17 andre skip. Ialt er 30 fartøyer ødelagt eller skadet. Times skriver: Minelegningen i Donau må ses i en videre sammenheng. Situasjonen på Balkan utvikler seg raskt. Konjev har allerede tvunget tyskerne til å erklaare unntakstilstand i Galats. Evakueringen av Bucuresti er begynt.

De allierte bomber jernbaner og oljefeltene, men også Russland har nå flyplasser bare 100 km fra Ploesti og de har alt bombet Constanta, Tyskernes stilling blir stadig forverret. - Den bulgarske minister i Berlin er kalt tilbake til Sofia av regenten først Kyril. Den ungarske generalstabssjef Szombathely har fått avskjed etter eget ønske. - Tyrkia melder offisielt at det vil avbryte armeksporten til Tyskland fra og med imorgen. Fra Ankara melder videre at Tyrkiet har besluttet å holde tilbake 2 romenske passasjerbåter, "Transsylvania" og Bessarabia", som skulle til Svartehavet. Det ble tidligere meldt at mannskapene på skipene nektet å seile da de fikk vite at de skulle delta i evakueringen av Sevastopol.

Italia. Allierte fly gjorde igår 600 utfall uten tap. Ingen tyske fly var opp. Hovedmålene var kommunikasjoner i Firenze-området og til Roma, Piombino på vestkysten og Ancona på østkysten. Inatt ble Livorno, Piombino og San Stefano.

Jugoslavia. Dagens Titokommunikat melder at friskarene har sprengt en jernbaneovergang over Sava nær Brko i Bosnia. Et tysk krigsskip er senket utenfor Sibenik ved Damlatiakysten. Kommunikatet opplyser videre at allierte fly har ødelagt 64 tyske fly på bakken eller i luften over Jugoslavia de siste 2 døgn.

Østfronten. Det raser heftige kamper Ø og S for Stanislavov som beskytter inngang til Lwow. Sjukovs styrker har slått tilbake kraftige tyske motangrep. Flere landsbyer har skiftet hender flere ganger. Tyskerne benytter seg av fly på dette avsnitt, siste døgn er 13 tyske fly skutt ned Ø for Stanislavov. Igår bomber russerne Lwow og det brøt ut store branner i tyske militærtog. I Bessarabia har Konjev i øjen utvidet sine bruhoeder Ø for Dnestr. På Krim går nå kampene om Sevastopol inn i sin siste fase. Russisk artilleri behersker havnen, det røde flyvåpen har hærredømmet i luften og alle utløp er så godt som stengt av Svartehavsfåtens krigsskip eller kystbatteriet. 2 transportskip på tilsammen 7000 tonn er senket, Ett på 4000 tonn er satt i brann og 2 500-tonnere skadet. - Geriljahæren i Odessas katakomber telte 10 000 mann og ble ledet av den 46 årige A. Losjenko. Halvparte av dem var utstyrt med våpen som de enten hadde tatt eller kjøpt fra tyskerne og romerne. I sine underjordiske ganger hadde de innredet trykkerier, en radiostasjon og sykehus. Om natten behersket de byen. Da Malinovskis tropper nærmet seg kom de fram i dagen. Bare på en dag ble 500 tyskere drept i gatekamper. De okkuperte store byområder og hindret ødeleggelsen av mange viktige bygninger.

USA har i løpet av krigen forsøkt sine allierte med 21 000 fly, 21 000 tanks og 1400 kampskip under låne- og leieloven. - Idag trer den første fullstendige konferanse som Det internasjonale Arbeidsbyra sammen i Philadelphia. Representanter for regjeringene, fagforeningene og arbeidsgiverforeningene er møtt fram.

FRITT

LAND

Nr. 19 - 1. årg.

Mandag 24. april 1944

DET FINSKE PROBLEM

"Håndslag" skriver: Det virkelige finske problem ligger i den maktpolitiske situasjon i Finnland. Niel har 120,000 mann i nord. (derav ganske visst en del i Finnmark), noen tegn på at han vil evakuere sine tropper foreligger ikke. Tvertimot må man anta at han med nebb og klør vil forsøre sine posisjoner. Allerede dette vil gjøre den finske forsyningssituasjonen høpløs, om finnene virkelig søker en separatfred. Likeledes er finnene ute av stand til å gjennomføre noen "internering" av tyskerne. Å innkalde den røde armee kommer ikke på tale, og det vil heller ikke bli mulig å få den finske armee til å kjempe mot tyskerne. På tysk side har man dessuten gjennom lengre tid kunnet forberede seg på denne situasjonen som man måtte vite ville oppstå, tyske garnisoner står allerede i en rekke nøkkelstillingar, og en m̄lbewist tysk ledelse vil mens ennå den første forvirringen rår over sceneforandringen blant finnene, kunne ta initiativet, organisere en finsk motbevegelse; eventuelt opprette en finsk motregjering og reise en finsk-tysk arme hvor man uten tvil kunne gjøre regning med en rekke finske generaler. Resultatet vil bli en finsk borgerkrig, og hvordan enn utfallet blir, er det overveiende sannsynlig at regjeringen vil falle mellom to stoler. En finsk separatfred idag vil derfor - etter det man hittil vet - bety politisk selvmord for de kretser som har ledelsen i Finnland, og det er derfor mest sannsynlig at de vil fortsette sin illusjonspolitikk, støte på en russisk utmattelse, på den finske armes uovervinnelighet og på et skisma mellom Russland og vestmaktene.

Den mulighet foreligger naturligvis også at Russland selv går over til en mer aktiv krigføring mot Finnland, enten ved en offensiv mot de finske posisjoner eller mot den tyske fronten i nord. Begge deler vil imidlertid koste ganske meget, og det er ikke sannsynlig at den røde armé ønsker å avse tropper for denne oppgaven på et tidspunkt da andre avgjørende operasjoner pågår på andre avsnitt av østfronten. Usannsynlig er det også at vestmaktene er i stand til eller endog ønsker - å engasjere seg militært i denne saken. At russerne gikk til det skritt å offentliggjøre våpenstillstandsbedingelsene - noe som er ganske enestående i krigshistorien - tyder på den andre siden på at hensikten med denne aksjonen er å avsløre for folk i vasallstatene at en under ingen omstendigheter kan vente noen redning fra det folk som har ansvaret for krigspolitikken, samtidig som russerne vil gjøre det klart

at deres politikk er fri for enhver imperialistisk tendens.

Situasjonen er imidlertid ikke lys for tyskerne. Ishavsfronten har mistet sin betydning i og med at Middelhaveveien har avløst Murmanskveien. Men en oppgjørelse av de finske posisjoner kommer neppe på tali likevel i denne omgang. For det første vil selve evakueringen av de 120,000 være et overordentlig risikabelt og kostbart forstagende. Viktigere er imidlertid de konsekvenser det vil ha for opinionen i de sørøst-europeiske Balkanstatene - etter at den russisk-finske kontakten nå engang er opprettet.

DE VIKTIGSTE NYHETER FRA LONDON FREDAG OG LØRDAG

Natt til fredag kastet 1100 britiske bombefly 4500 tonn bomber mot jernbanemål i Köln, La Chappelle nær Paris, Pas de Calais-området og Ottignies nær Brussel. Köln har ikke lenger noen interesse som produksjonsentrums, men er fremdeles et viktig jernbaneknutepunkt. Det brøt ut store branner. Samme natt angrep mosquitos Berlin, og foretok en omfattende mineutlegging. 16 fly savnes. - Torsdag bombet over 2000 allierte fly jernbanemål i Nord-Frankrike. Den tyske jagermotstand var ubetydelig. Fly fra Middelhavsområdet bombet italienske sambandslinjer. - I dagslys fredag fortsatte amerikanerne non stop-offensiven mot nordfranske og belgiske kommunikasjonssentra. 500 tonn bomber ble sluppet mot målene. Natt til lørdag sendte tysk radio ut advarsel om angrep i S- og V-Tyskland. Disse varsler blir stadig hyppigere. Intet tyder på at luftangrepene har kulminert. Som et eksempel på skadefirkingen kan nevnes resultatene av angrepene mot Frankfurt 18.-24/3. Luftfotos viser at mer enn 100 fabrikker er skadet, bl. dem I.G.-Farbenindustrie og A.G.-fabrikene for fremstilling av panser, lagerhus, kvernlegg osv.

2000 tyskere er falt under mislykte motangrep mot de russiske tropper i Estland. Russiske bombefly har vært i aksjon over Estland og Latvia. Ved Sevastopol fortsetter russerne fra sine stillinger i høydedragene å bombardere de tysk-romenske tropper i byen. Syd for Starislavov fortsetter tyskerne sine motangrep. De lider store tap, men klarer ikke å erobre noe terreng. Angrepene i nord er ikke gjenopptatt, blir det meldt lørdag.

NYTT FRA NORGE. Natt til fredag ble en grensevakt skutt i frje. 100 mann fra beredskapsavdelingen på Majorstuen ble fredag sendt til distriktet. - Fredag formiddag ble den ettersøkte gangsterbandes bil sett på gaten i Oslo. En stor politistyrke ble

utkommandert. Konstablene var bevæpnet og hadde ordre om å skyte, - 70 frontkjempere skal opptas i ordenspolitiet i Oslo (de blåklædte). 21 frontkjempere er alt tatt inn i kriminalpolitiet etter å ha gjennomgått et kort kursus. - Apropos frontkjempere: I forbindelse med kjempernes møte på Sollihøgda blir det fortalt at bankens i Hønefoss ble advart på forhånd.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG ETTERMIDDAG:

Vestfronten. Middelstunge og lette amerikanske bombefly fortsatte idag angrepene mot Nordfrankrike. - Inatt angrep over 1000 britiske fly 4 hovedmål i vest. Det britiske angrep var mot Düsseldorf og Braunschweig. Mosquitos engrep Annheim og tunge bombefly jernbanemål ved Laon i N-Frankrike. Fra nattens tokter savnes 42 fly. Bare et fåtall tyske jagerer gikk opp. - I dagslys i går angrep 1000 am. langdistansejagere den tyske by Hamm, 65 km fra Essen. Bombeflyene skjøt ned 20 tyske jagerer, jagerflyene ytterligere 34. 16 alliertes bombefly og 13 jagerer savnes. Andre fly angrep tyske militær mål i Belgia og N-Frankrike uten å miste et eneste fly, de møtte under dette angrep ingen tyske jagerfly. Målene var jernbaneområder ved Malines og St. Guillet og flyplasser nær Gant i Belgia og Lille i Frankrike. Ett fly savnes. - Noen få tyske fly var over Østengland i natt. Ett av dem ble skutt ned. Skadene var små.

Østfronten. Russerne har med letthet tilbakevist to nye tyske angrep N for Karpatene ved Stanislavov. Nesten hver time hamrer tyske stridsvogner og infanteri løs på de russiske linjer uten å oppna noe resultat. Det er nå 6 dager siden tyskerne begynte sine angrep ved Stanislavov, som har betydning både ved at den sikrer to av Karpater-passene til Tsjekkoslovakia og innfallsveiene til Lwow. På krim blir de tysk-rumenske tillinger stadig svakeare. I Svartehavet er russiske fly senket et tysk forsyningsskip, en hurtiggående evakueringssferje og en patruljebåt. Den nævnevende sittende på østfronten til lands bør ikke betegnet som et pusterom som den røde er bruker til forberedelse for videre framstøt.

Fredsforhandlingerne er strandet. Den sovjet-russiske regjering sendte i går følgende note til den finske regjering. Sovjetregjeringen mottok 19/4 den finske regjeringens svar på de endrede russiske våpenstillstandsbedingelsene som ble overrakt de finske forhandlere i Moskva, Paasikivi og Enkel. Sovjetregjeringen har merket seg at den finske regjering avslår de russiske vilkår for videre drøfting, og er klarer dermed at det er slutt på drøftelsene om vinenstllstand. - I går kveld avgå den russiske visekommisar for utenriksanliggender Vyshinski en erklæring til pressemenn i Moskva. Han uttalte bl. a. at den britiske regjering i henhold til den britisk-russiske pakten var konsultert før avfattelsen av det siste russiske svar, og hadde erklært seg enig. USAs regjering var gjort kjent med inn-

holdet. De reviderte betingelser til Finnland var følgende: 1. Finnland skal avbryte forbindelsen med Tyskland og internere tyske militære og fartøy eller drive dem ut av landet innen 30/4. Den russiske regjering er villig til å assistere i begge tilfelle. 2. Gjenopprettelse av avtalen fra 1940. Den finske hær trekker seg etappevis tilbake til grensen i løpet av 4 mnd. 3. Løslatelse av russiske og allierte krigsfanger og sivilpersoner. 4. Den finske hær settes innen utgangen av juli ned på samme nivå som i fredstid. 5. Finnland betaler en skadeserstatning til Russland på 600 millioner amerikanske dollar i form av leveranser over fem år av papir, cellulose, fartøier til sjøs og på elver og forskjellig maskinutstyr. Petsamo som Russland frivillig har gitt fra seg tilbakelegges Russland. 7. Dersom Finnland går med på disse vilkår, er Russland villig til å oppgi Hangø uten erstatning. - Vishinsky redigjorde utførlig for gangen i de finsk-russiske forhandlingene siden Paasikivi initiativet til dem i februar. Av nye ting fremheves at sluttforhandlingene i Russland pågikk i tre dager i Moskva med Molotov og Dekanosev som russiske malsmenn. Vishinsky understreket at skadeserstatning bare representerer halvparten av den skade som finske tropper har forvoldt i Russland. Han konkluderte med at finnene som følge av den tyske okupasjonen har opphört å være herrer i sitt eget hus. Den nævnevende finske regjering ønsker ikke å kaste tyskerne ut av landet og gjenopprette dets frihet og selvstendighet, men foretrekker å være tyske vasaller. - På forespørsel ble det opplyst at Dietl har 7 tyske divisjoner i N-Finnland og at han noen tyske forlegninger i syd. - Mannerheim sendte lørdag kveld en hilsendelse til den s.k. Våpenbrødreforeningen i Finnland og oppfordret den til å være beredt til å utstå hårdere prøvelser enn noensinne.

Minelegningen i Østersjøen har bevirket at 30 skip ligger fast i Tralloborg, bl. dem ferjen til Tyskland.

Jugoslavia. Titos komunike melder om utstrakte angrep mot tyske forbæreseslinjer. Banen Beograd - Zagreb er avskåret på 70 steder mellom Beograd og Novska. Det raser heftige kamper i Croatia og Montenegro. Wiener Neustadt i Østerrike er bombet søndag ettermidag av amerikanske bombefly fra Italia.

Darnan, den franske Quisling, er besluttet å ta gisler blandt familiene til medlemmene av den franske domstol i Alger. Plant da arresterte er familien til general Catroux.

Tyskland nærmer seg skritt for skritt sammen med bruddet, uttaler Benesj til United Press, og det vil bli påskynnet ved den allierte landgang i vest. Vi vet sikkert at mellom 15 og 50 tyskere blir henrettet hver dag for defaitisme og bemerkninger om Hitler. Ikke bare de sivile men også soldatene snakker nå åpent om krigens redsler. Vi har mottatt sikre rapporter om sammenstøt som følge av det voksende motsetningsforhold mellom gestapo og de offiserer ved fronten som har opphört å være medlem av partiet.

FRITT

LAND

Nr. 20 - 1. årg.

Onsdag 26. april 1944

FIRE ARS TILPASNING

Hadde noen for fire år siden, før tyskerne trampet innover landet vårt, fortalt oss at vi skulle leve under forhold som vi gjør i dag, ville ingen av oss trodd det var mulig. Bare dagens matseddel ville dengang fått oss til å rykte på hodet.

Men vår tilpasningsevne har vært stor. Skritt for skritt har vi funnet oss i kostforandringen og boligforholdene. Tilpasnings-
evnen har vært et stort aktivum for oss i så henseende. Den har hjulpet oss til å trekke på skuldrene og ta vanskelighetene som de har kommet.

Ikke bare har vi tilpasset oss til disse forhold, men også andre forhold som vi aldri ville ha drømt om å komme oppi. At vi skulle bli rettsløse i vårt eget samfund, at vi skulle jages ut av våre hjem, sitte i konsentrasjonsleir og dines og plages av en grønn, anmassende bande, assistert av enkelte av våre egne landsmenn, ville for fire års siden ha stått for oss som ikke hårreisende som usannsynlig. Men også overfor disse forhold har tilpasningsevnen skjermet våre øyne og svekket vår forestillings-
evne. Utan tilpasningsevnen ville vi ikke holdt ut fire års okkupasjon.

Men nettopp denne evnen kan være farlig. Det er den som gjør et fritt dyr til et trekkdyr og et fritt menneske til en slave. Derfor må vi sensurere den - like meget med følelsene som med klar intelligens - med vårt mål for øye: fritt land. Ordet tilpasning i denne forbindelse har alltid støtt oss, og vi har tatt i bruk ett som passer vår selvfølelse bedre - forsiktighet. Forsiktighet i disse tider er riktig. Husk frihetssendereńs ord: Vi må være listige som slanheter og ta unødige chancer. Men vi må heller ikke benytte fersiktigheten - denne dagens leveregel - på gale steder. Vi må ikke kue vårtross og motvilje med forsiktighetsregler for å unngå personlige ubehageligheter der det gjelder en stor sak.

Nå om dagen innkalles alle eldre til arbeidsinnsats og de yngre årsklasser til AT. Vi er for lengst klar over hensikten - mobilisering og avlastning av den hårdt belastede tyske industri. Vi må ikke lenger smi våre egne lenker. AT og arbeidsinnsatsen må saboteres. Denne fronten må ingen bryte av personlige forsiktighensyn. Møt ikke opp selv om du regner med å bli fritatt på legeattest. Råd ikke din senn til "å vente og se tiden an". Sett et eksempel for de unge og hjelp dem som blir stilt i van-

skeligheter. Ved et samlet nei blir all ting lettere.

Det er vår åndelige integritet som står på spill, og vi har allerede tilpasset oss for meget.

NYTT FRA NORGE

Oslo 25/4: Omtrent 450 Grini-fanger er i den senere tid overført til forskjellige tyske flyplasser, der de må overta det arbeide som tidligere ble utført av russiske krigsfanger. Vel 150 av de norske fangene arbeider på Fornebu. De ligger i de brakkene som russerne før brukte. 300 er sendt til Bardufoss flyplass i Troms. Blant disse er pastor Olaf Årvold fra Tysnes i Bjørgvin bispedømme. Flere kjente nordmenn antas å være med.

En tidligere danserinne på den Nasjonale Scene i Bergen, kjent under navnet Polly, er funnet død av knivstikk. Hun ernærte seg av prostitusjon og har ved siden av gitt tyskerne verdifulle opplysninger om hjemmefronten.

Det britiske luftangrep på Tirpitz i Altafjord i påsken, kostet 80 tyske marinesoldater og offiserer livet. 900 ble såret, av dem 300 hårt såret. Det er en utpreget nederlagsstemning ombord.

Det meldes fra Trøndelag at tyskerne er misnøyde med det dårlige resultatet av tømmerhogssten. Skogeiere som kan oppvise svært liten hogst risikerer heretter fengselsstraff for "sabotasje". I Snåsa har ti skogeiere fått beskjed om en viss tidsfrist å klarlegge årsakene til det dårlige resultatet.

DE VIKTIGSTE NYHETER FRA LONDON MANDAG:

Britiske bombefly angrep i natt et viktig sentrum for tyske nattjagere i nærheten av Brussel. Mineleggingen fortsatte. Mosquites bombet igjen Mannheim. 6 fly savnes fra nattangrepene. Noen få tyske fly fløy inn over øst- og vestkysten av England. Drøden var liten. 5 fly ble skutt ned. - Amerikanske Liberator-fly og flygende festninger eskortert av langdistansejagere angrep i dag Friedrichshafen og München. - I en britisk-amerikansk erklæring ved slutten av den uke som satte rekord i bombelast, heter det at Tysklands langsiktige plan for forsvarer av das Reich er smadret. I de 3 siste mnd. er det ødelagt flere tyske enmotors jagerfly enn Tyskland har kunnet bygge. Erstatningene er sunket under farepunktet, heter det til slutt i erklæringen.

Den første demokratiske regjering på 21 år i Italia trer sammen i dag.

Russerne fortsetter sine angrep mot Stanislavov. Den 9. og 10. tyske panserdivisjon er flyttet fra vestfronten til østfronten. Det er mangelen på romenske alpejegere ved Karpaten-fronten.

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG ETTERMIDDAG
Vestfronten. De allierte fortsetter sin, fly offensiv døgnet rundt mot trafikkentrene på kontinentet fra vest, syd og øst. Jernbane-forbindelsen mellom Paris og Berlin er løm-slått og det hersker alminnelig trafikkaos. Imorges angrep 250 amerikanske fly mål langt inne i Øst-Frankrike. Blant målene var Metz i Lorraine og Chambly, 30 km N for Paris. Inatt angrep en stor styrke britiske bombe-fly mål i Karlsruhe og München. I dagslys igår angrep 750 amerikanske bombefly, eskortert av 1000 jagere, mål i Tyskland. Det ble anrettet stor skade på mål i Friedrichshafen og München. 103 tyske jagere ble skutt ned på bekostning av 28 allierte bombefly og 17 jagere. Andre angrep i dagslys igår gjaldt mål i Belgia og Nord-Frankrike. Dessuten ble det foretatt mineutlegging i Østersjøen. Som følge av mineutleggingen er 30 handelsskip, vesentlig svenske, låst fast. Fra Sverige meldes at det vil ta lengre tid enn vanlig å få renset kystfarvannene, da det er brukt miner av en ny type.

Middelhavsmrådet. Flere tyske og ungarske skip har i de siste dager gått på miner i Donau. Minene er av den magnetiske og den akustiske type. Transporten på elva er fullstendig lammet. Fly fra Middelhavsmrådet har oppnådd nye glimrende resultater under sine aksjoner mot Balkan. Flere hundre amerikanske fly har igjen angrepet Bucuresti og Ploesti i Romania. I Ploesti kunne man iaktta branner på opptil 2000 meters høyde. I Bucuresti ble 200 jernbanevogner ødelagt. 80 tyske jagere gikk opp, 27 av dem ble skutt ned. - I Italia var flyangrepene igår vesentlig rettet mot jernbanekommunikasjoner og forbindelseslinjer. Det ble foretatt 2000 utfall. Over Italia ble 29 tyske fly skutt ned. De alliertes tap var 14 fly. - Mindre flystyrker har dessuten angrepet Ikarus-flyfabrikene i Beograd. Andre fly hadde oppmerksomheten rettet mot fartøyer utenfor Livorno og den jugoslaviske kyst. - Dagens kommunike fra Titos hovedkvarter melder at friskarene har avsport 2 tog med tropper og krigsmateriell Voj Vodina på Grensen mellom Romania og Ungarn. I Montenegro er tyske tropper tsjetnik-styrker (quislinger) påført nederlag. I Bosnia og Slovenia raser det heftige kamper. Friskarene holder fremdeles stand i Tobliagravene i Makedonia og har slått tilbake angrep med tap for fienden.

Østfronten. Times' moskvakorrespondent uttaler at man må gå langt tilbake i tiden for å finne en slik stillstand som for øyeblikket hersker på Østfronten. Meget tyder imidlertid på at det bare er stille før stormen. Fra frontavsnittene i N og S foreligger rapporter om store troppekontrasjoner og offensiv-forberedelser. De siste russiske luftangrepene mot krigsviktige mål i Balticum gir inntrykk av at man kan vente en ny storoffensiv mot Østersjøen. Andre rapporter peker på

konsentrasjon av tropper og materiell på Lwow-fronten V for Seret-elva, ved Karpaterna og ved nedre Dnestr. Hvor slaget kommer til å falle er umulig å si, men meget tyder på en alminnelig russisk vår- og sommeroffensiv.

Det russiske kommunike: Tyskerne angriper ved Dubno og Stantsjatov Ø for Lwow. De erobret igår 2 landsbyer i Dubno-distriket, men ble tvunget til å oppgi dem igjen etter russiske motangrep. Tyskerne hadde 400 falne og mistet 12 tanks. - Igårnatt bombet russerne tyske militærtog på jernbanestasjonen i Lwów. Det oppsto mange branner. - Russiske fly har dessuten senket 7 transportskip med tropper som forsøkte å unnslippe fra Sevastopol; 3 eskorteskip, 1 motortorpedobåt og en rekke hurtiggående landingsfartøy ble også sendt til bunds. 14 tyske fly på en flyplass er ødelagt ved et russisk angrep. Av disse var 5 tre-motors Junker-fly, beregnet på evakuering. 22 andre tyske fly ble skutt ned i luften.

Det fjerne Østen. Det hollandske flagg vaier etter over Hollandia på New Guinea, som er gjenerobret av de allierte under offensiven på det NØ New Guinea. Ifølge offisielle meldinger har de allierte god framgang. De har erobret 3 øyer utenfor Hollandia og står 80 km fra flyplassen i nærheten av byen. McArthur har telegrafisk lykkønsket Nederlands statsminister ianledning befrielsen av det første nederlandske teritorium i Østen. - I Burma har den britiske garnison, som holder Kohima, fått unsetning. Nye infanteristyrker er dessuten sluppet ned fra fly til forsterkning av de tropper som major Windgage leder bak japanernes linjer.

Frankrike. Det har vært skarpe sammenstøt mellom McKleans friskarer og Vichy-tropper i Ains og i Jura-fjellene. For 2 dager siden ble det enda kjempet. Vichy-troppene hadde uforholdsmessige høye tap: 500 drepte og 700 sårede, mens friskarene mistet 38 mann.

Sverige. Det svekske svar på den britiske note om å gjøre slutt på eksporten av kulelager til Tyskland, er mottatt i London. Daily Telegraph oppgir at svaret er et avslag. - Flere tusen karter er oppdaget i postforsendelsen til Norge, det er mindre enn 14 dager siden forrige funn. Denne gang gjaldt det militærkarter i stor målestokk, ikke bare over Sverige, men over hele Skandinavia. I den anledning vil for fremtiden svenske postfolk betjene postvognene mellom Sverige og Norge.

Danmark. All persontrafikk mellom Sverige og Danmark er plutselig stoppet av tyskerne uten motivering. Telefonforbindelsen mellom Stockholm og Kjøbenhavn er kun åpen for offisielle samtaler. Likeledes er flytrafikken stoppet. Man antar at disse plutselige forholdsregler har sin grunn i redselen for invasjon. - Dr. Best i den tyske siv. administrasjon i Danmark har sammenkalt samtlige sjefsredaktører i Kjøbenhavn for ved trusler å påvirke dem til å ta avstand fra alle sabotasjehandlinger og attentater. - Den britiske regjering har utstedt forbud mot å forlate Storbritania fra og med midnatt.

FRIHET OG LAND

NR. 21. - 1. årg.

Fredag 2d. april 1944

MEDLIDENHET MED DE BOMBEDE

Etter at de alliertes bombing har fått for stort omfang til å kunne skjules, forsøker nazi-propagandaen systematisk å framstille den som terrorbombing som bare volder sivil skade. I dette nummeret er det en appell til naturlige menneskelige følelser hos oss som ennå ikke har vendt seg til den "nye tid"s krigsmetoder.

Det kan ha sin interesse å se hva det fra nazistisk hold før krigen ble sagt om bombing av tyske byer. "Archiv der Gesellschaft für Rassenbiologie" - et hovedorgan for den nazistiske "vitenskap" rasebiologi - hadde i sin siste årgang før krigen en artikkel om den mulighet at Tyskland i den kommende krig ville bli angrepet fra luften. Det heter her:

"Det er de tettbefolkede kvarterer som vil lide mest ved bombeangrep. Disse kvarterer er imidlertid bebodd av monske som ikke har hatt hell i livet, av samfunnets avfall som samfunnet helst burde vært befridd for. Dessuten vil eksplosjonen av bombe unngålig forårsake mange tilfelle av sjelelig sammenbrudd; og individer med mangelfullt nervesystem vil neppe være i stand til å overleve sjokket. På denne måten vil bombeangrepene hjelpe oss til å oppdage de nervesvake individer og til å fjerne dem fra folkefellesskapet."

Den råskap som preger denne artikkelen gir ørlig beskjed om hvordan naziene i virkeligheten ser på sine landsmenn.

SKADENE ETTER EKSPLOSJONSULYKKEN I BERGEN
Oslo, torsdag. Det meldes fra Bergen at tallt på 68 ved eksplosjonskatastrofen i Bergen neppe er så stort som antatt. Tallet 200 som har vært nevnt i flere aviser, var bare en antakelse. Man har hittil funnet 61 lik, men det er umulig å si noe om sluttall. Det er sannsynlig at mange døde fremdeles ligger begravd under ruinhaugene. Overalt graver folk i ruinene etter sine eiendeler. - 185 hus er fullstendig ødelagt og ge andre mer eller mindre hårdt skadet. Hele Nordnes til Nøstet er ubebolig og det er skader i hus opp forbi den Nasjonale Scene til telegraf- og postbygningen og mellom Korskirken og domkirken opp mot Skansen. Nykirken med en del beboelseskvarter mot Strandkaien er totalt ødelagt. Også strøket langs Ytre Markvei til Nykirkealmenningen og langs Strandkaien til Tollboden har fått en meget hård medfart. Skadene er store på Bergenshus og nesten total på Skoltegrunnskaien. Litt av Tyskebryggen er ødelagt. - Som meldt i avisene har 30 personer av de 2500 sårede mistet synet.

TYSKERNE HAR FORBUDT trykning av krigskarter. Det er ikke tillatt å utgi karter over østfronten, heller ikke å vise hvordan stillingen er i Det fjerne Østen. Alle som har søkt om å få trykke karter i det siste, har fått avslag.

STOPP ARBEIDSTJENESTEN I ÅR!

Hjemmefrontens ledelse har sendt ut en ny kraftig appell om boikott av AT. Det heter i oppropet at det i dag er overhengende fare for at tyskerne vil mobilisere norsk ungdom til tysk krigstjeneste i en eller annen form eller gjøre AT-leidere til krigsfangeleire i tilfelle det kommer til krigshandlinger i Norge. Vi gjen gir her hovedpunktene i oppropet:

I år reiser ~~de~~ norske hjemmefronten seg til åpen kamp mot AT. Ingen møter til sesjon eller tjeneste! Stopp AT i år! Norges folk, slå ring om vår ungdom i denne tiden. Styrk den til å gjøre det den vet er rett, hjelp den når den kommer i fare. Fall ikke unna! Ta den risiko som skal til for å gi hjelp som duger. Her er noen korte råd: 1. Hjelp de unge til å holde sammen. Svik ikke med tvil og ynk! 2. Hjelp dem til å lytte etter gode råd. De fins, men ikke alt kan sis åpent idag. Lytt oppmerksamt. 3. Hold tett! Det vriller av angivere, og denne aksjonen er ikke til å prate om. men arbeide fram. 4. La ingen bli uten hjelp som ofrer for den felles sak. Hjelp med arbeid og husly, med mat og klær. - Forrige gang gjaldt det Ungdomstjenesten, den falt! Også i denne kampen seirer vi. Slå ring om våre barn og unge. Stå fast. Vær sterkt og gjør andre sterke!

DE VIKTIGSTE NYHETENE FRA LONDON ONSDAG.

Tunge amerikanske bombefly angrep Braunschweig i ettermiddag. I matt fortsatte engelskmennene luftangrepene mot Tyskland og tyskokkupert område. Det største angrepet ble utført mot Köln av mosquitofly. Flytrafikken over Kanalen er nå på det nærmeste kontinuerlig og døgnet rundt børes ved kanalkysten den voldsomme duren fra ut og inngående armadaer.

Det blir meldt at tyskerne nå har overtatt kontrollen av Petsamo-området. - I Russland er det stille på frontene bortsett fra området øst for Lwow. Men den russiske flyvirksomhet øker stadig og en mener at det snart vil bryte løs til lands igjen også. Det er meget som taler for at russernes neste store offensiv vil bli koordinert med den ventede allierte invasjon i vest.

Det avvisende svenske svar på den britiske note om at kuleleager-eksporten Sverige-Tyskland må opphøre, er drøftet i Underhuset. Flere representanter har uttalt sin misnøye med svaret.

En ny sabotasjebelge går over Danmark. Natt til mandag fant det sted ikke mindre enn 22 meget alvorlige sabotasjehandlinger, og følgen var at tyskerne og Schalburg-mennene svarte med kontrasabotasje, som bl.a. gikk ut over de amerikanske filmselskapers kontorer på Vesterbrogade. Tyskerne prøver forgjeves å få lederne av den danske sabotasje til å røpe seg. Tyske soldater i full feltmessig utrustning patruljerer Københavns gater, og de tyske lederne har fått ordre direkte fra Berlin. Mange arrestasjoner er allede foretatt. All forbindelse til Sverige er avbrutt, men denne forholdsregel menes også å stå i forbindelse med de tyske antiinvasjonsberedelsene i Danmark.

NYHETENE FRA LONDON TORSdag ETTERMIDDAG.
Vestfronten. Tunge amerikanske bombefly fortsatte idag offensiven mot tyske mål i Nord-Frankrike. Over 1000 britiske bombefly angrep inatt jernbanemål nær Paris og Essen og Schweinfurt i Tyskland. Bombingen var meget konsentrert og det oppsto store branner i fabrikker i Schweinfurt. Denne by produserte en gang halvparten av Tysklands behov for kulelager. Mosquitos bombet Hamburg og det ble lagt miner i fiendtlig farvann. 29 tunge bombefly og 2 Mosquitos savnes etter nattens operasjoner. Tyskernes jagermotstand var svært liten. - Britiske marinefly fra et hangarskip angrep igår en tysk konvoi utenfor Bodø. 4 tyske lastebåter og 1 eskortefartøy ble alvorlig rammet. Nærmoren enkeltheter foreligger ennå ikke.
Ostfronten. De siste meldinger fra østfronten tyder på at den røde arme har gjenopptatt virksomheten på alle frontavsnitt i syd. Det russiske nattkommunike melder om et nytt vellykket framstøt mellom Lwow og Karpatene i Stanislavov-området der en russisk avdeling har erobret et viktig høydedrag. Angrepet kom fullstendig overraskende på tyskerne. Sjukovs tropper har tatt fanger som tilhører den 361. infanteridivisjon fra Danmark og den 100. lettere panserdivisjon fra Albania. Begge disse divisjoner er i all hast overført til østfronten. Betydelige tyske reserver er ført fram for å møte det voksende russiske press mot Lwow. - Konjevs tropper i Bessarabia har avvist et kraftig tysk motangrep. Nesten 1000 tyskere og romenere falt og 1 romensk kompani overga seg. - Fra Sevastopol melder at byen og havnen står i brann etter et voldsomt russisk luftbombardement, som varte nesten uten opphold i 24 timer. 5 tyske transportskip til og 3 eskorteskip er senket mellom Sevastopol og Romania. - I de siste dager er 112 tyske fly skutt ned på Østfronten. Times' Moskvakorrespondent understreker styrken i den stigende russiske luftoffensiv, som særlig er rettet mot Lwow på midt-fronten og estniske og latviske grense i N. Mange ting tyder på at luftangrep i en målestokk som man hittil ikke har sett sidestykke til vil gå forut for den neste alminnelige offensiv. - Det polske høykvarter i London melder at den polske underjordiske arme har sprengt jernbanebruene i Przemysl- og Sanoko-områdene og avskåret jernbanene fra Berlin-Breslau-Krakow til Lwow og Lodz. 2 reparasjonstog ble også sprengt i luften.
Finnland er nå faktisk delt i to, idet tyskerne har opprettet en sperresone mellom N og S Finnland og forbudt en hver reise fra syd til nord uten særlig tillatelse.
Jugoslavia. Jugoslaviske styrker er gått i land på øya Kortsula utenfor Split ved Dalmatiakysten. Igår ble det meldt om en landstigning på den mindre øya Mljet lenger syd. Fri-skarene har også gått til offensiv i Syd-Sanjak og inntatt byen Mojkowats. Kampene fortsetter, melder dagens Tito-kommunike.

Italia. Det første italienske krigsregjering er trådt sammen i Salerno. Det meldes om flåteaktivitet i det sydøstre Liguriske Hav mellom Corsica og fastlandet. Britiske kyststyrker har senket 4 mindre tyske forsyningsskip uten selv å lide tap. En amerikansk flåteavdeling støttet av fly har skadet 2 fiendtlige destroiere og senket en korvett. Til lands fortsetter artilleripatruljeverksamhet. Værforholdene har også innskrenket flyverksamheten til patruljetokter.
Det fjerne Østen. På det nordøstre New Guinea har de allierte ny framgang. Australiske tropper har inntatt det japanske støttepunkt Madang. 600 km lenger vest har allierte tropper tatt 2 flyplasser ved Hollandia og rykker nå fram mot den 3. og viktigste. Det er ikke lenge før amerikanske styrker som har gjort landgang i området mellom Madang og Hollandia har fått kontakt med hverandre. Det melder således at motstanden ved Kitape er opphört. Flyplassen her er i full orden igjen.
Sverige. Et nytt parti på minst 100 000 svenske generalstabsskarter er blitt losset i Oslo fra et skip som kom fra Danmark. De er i målestokken 1 : 100 000 og påtrykt: Nur für Dienstgebrauch. Kartene er av samme art som de som ble beslaglagt i Helsingborg. En mener i Sverige at disse er blitt omlastet av danske sabotører.
Danmark: Det melder fra Stockholm om omfattende tyske troppebevegelser i Danmark. Det tyske flyvåpen og infanteri har fått betydelige forsterkninger og har i all hast fått nye disposisjoner. Panservogner ruller uavbrutt gjennom gatene i København og de større byer, sterkt bevepnede tyske tropper sperrer gatene og foretar visitasjoner og husundersøkelser sammen med gestapo og det forhatte Schalburgkorpset. I realiteten er det innført unntakstilstand. Sabotasjehandlingene øker stadig, men tyskernes forsøk på å framprovosere åpent opprør er slått feil. 300 danske er arrestert siden tirsdag. Tyskerne truer med å idømme dem dødsstraff hvis sabotasjene ikke opphører, men den fortsetter. Bare siden lørdag er 100 forskjellige sabotasjehandlinger foretatt, hvorav halvparten i København. Blant annet er et tysk maskinverksted i Roskildevej sprengt i luften. Oppetaket til den nye utvikling skjedde søndag da forestillingene plutselig ble avbrutt på flere kinoer. Personellet ble truet til å vise fram et lite smigrende bilde av Hitler hvis tilsyn. Komst på lerretet vakte stormende jubel. Dette ble fulgt av en kort men kraftig antinazistisk tale gjennom høytaleren: Den avgjørende kampen mot Tyskland var begynt og alle måtte gjøre sitt. Noen steder sang folk nasjonalåsen og engelske krigssanger før de skiltes. Mandag ble alle kinoer lukket av tyskerne. Siden da har det vært stadig uroligheter og til dels blodige sammenstøt. Vakten ved de tyske kaserner og kvarterer er kraftig forsterket. Gestapos høykvarter og flere andre tyske bygninger ligger i blendende flammelysning. Det er tatt gisler fra alle samfunnsklasser, bevepnede personer blir skutt umiddelbart på gaten og det foreligger et tilfelle da en eldre mann som nektet å rope heil Hitler på gaten, ble skutt. Bare tyske passasjerer får reise til Sverige.